

Environmentálne aspekty hodnotenia urbanizovanej krajiny

Občianske združenie Krajina 21 vzniklo na podporu aktivít zameraných na ochranu a tvorbu životného prostredia, rozumného (racionálneho) využívania krajiny spoločnosťou v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja. Jeho hlavnú činnosť možno rozdeliť do 3 základných sfér: vedeckovýskumnej, edukačnej a odbornovo-organizačnej.

Na prvé výročie svojej existencie pripravilo združenie Krajina 21 záverečnú prezentáciu medzinárodného projektu *"Hodnotenie kvality životného prostredia v urbanizovanej krajine na modelovom území mesta Bratislava"* financovaného z Fondu malých projektov Phare. Cieľom projektu bolo vypracovať metodický postup hodnotenia environmentálnej kvality urbanizovaného prostredia, zahrňujúci abiotické, biotické a socioekonomické kritériá hodnotenia územia, určenie funkčných krajinných štruktúr, klasifikácia segmentov z hľadiska environmentálnej významnosti, regulatívy a limity rozvoja územia a návrh opatrení na zlepšenie životného prostredia a aplikácia tejto metódy na modelovom území mesta Bratislava.

Súčasnú využívanie mestského prostredia je výsledkom dlhodobého historického vývoja. Spočiatku vývoj miest plne rešpektoval prírodné podmienky územia, ktoré napomáhali rozvoju a prosperite mesta. S rozvojom industrializácie súvisel síce rozmach mnohých miest, ale zároveň to bolo aj obdobie prvých väčších konfliktov človeka s prírodou. Tento nerovný zápas "človek verzus príroda" zdanlivo vyhráva človek, ale z dlhodobého hľadiska pôsobením synergických väzieb postihne v prvom rade jeho,

v dôsledku zmeny životných podmienok a zhoršeného zdravia. Preto je v súčasnosti, viac ako kedykoľvek predtým, aktuálna otázka trvalo udržateľného priestorového plánovania, najmä sídelného prostredia, ako z hľadiska ekonomického, kultúrneho, sociálneho a inštitucionálneho, tak aj z environmentálneho.

Pri environmentálnom hodnotení urbanizovanej krajiny treba zohľadniť špecifiká sídel, ako aj ich význam a funkcie vzhľadom na človeka. Ide o veľmi aktuálnu problematiku, ktorá sa doposiaľ komplexne riešila a predstavuje jednu z foriem implementácie programu trvalo udržateľného rozvoja určeného Agendou 21 na Summitu Zeme v Riu, ako i konkrétny príspevok k naplneniu medzinárodného Dohovoru o biologickej diverzite.

Prínosom projektu je vypracovanie regulatívov a zásad trvalo udržateľného rozvoja sídel, ich premietnutie do priestoru a zavedenie princípov ekologizácie hospodárenia v urbanizovanom prostredí. Hlavným cieľom bolo zosúladienie spoločenského rozvoja s prírodnými

podmienkami územia, čím sa dospelo k eliminácii environmentálnych problémov a prispelo k celkovej revitalizácii urbanizovanej krajiny. Aplikácia na modelovom území mesta Bratislava je konkrétnym príkladom riešenia environmentálnych problémov nášho hlavného mesta, ktoré patrí k silne zaťaženým oblastiam Slovenska.

Záverečná prezentácia projektu sa uskutočnila 26. novembra 1999 v Zichyho paláci v Bratislave za účasti podpredsedu SAV prof. RNDr. Jozefa Tiňu, DrSc., prof. Ing. Wenera Kvardu z Ústavu krajinskej architektúry a manažmentu krajiny Univerzity poľnohospodárskych vied vo Viedni, ako aj ďalších predstaviteľov SAV, MŽP SR, REC Slovensko, PRIF UK, Magistrátu hl. mesta SR Bratislava a pracovníkov Ústavu krajinskej ekológie SAV, ktorí boli spoluriešiteľmi projektu.

Projekt možno permanentne využívať ako zdroj základných krajinnokoekologických analýz a syntéz v rámci rôznej územnoplánovacej dokumentácie jednotlivých častí mesta, aj ako príklad hodnotenia kvality životného prostredia pre iné mestá.

Zita Izakovičová
Tatiana Hrnčiarová

Normotvorba a životné prostredie

Medzinárodná vedecká konferencia **Normotvorba a životné prostredie (aktuálne legislatívne úlohy)** sa konala v Bratislave 10. decembra 1999. Organizátorom podujatia bola Právnická fakulta Univerzity Komenského Bratislava, katedra

správneho a environmentálneho práva, pod záštitou dekana Právnickej fakulty UK v Bratislave prof. Mojмира Mamojku a odbornej garancie doc. Sone Košičiarovej, CSc.

Aktuálna téma, a najmä avizované odborné zázemie, boli príslu-